

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-86 szám.

Érvényes a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
Érvényes a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 20. szám.

Szombat, január 25.

A kivándorlás.

— január 25.

A kivándorlás, Magyarországnak ez a nagy égető baja, folyton napirenden van s állandóan foglalkoztatja a kormányt, a nemzetgazdászokat, sőt a szociológusokat is, hogy a bajnak orvosságát megtalálják.

Tegnap vette például kezdetét az az ankét, amelyet a magyar társadalomtudományi egyesület hívott össze a kivándorlás és visszavándorlás kérdéseinek megvitatására. Az ankétén résztvesznek az ügyszó értők legkiválóbbjai s köztük van Torontálvármegyéből Jankó Agoston alispán is, aki kétségtelenül kiváló utbaigazításokkal szolgálhat a kivándorlás kérdései dolgában, hiszen, sajnos, a mi vármegyénk lakossága nagy számmal szerepel a kívánlasi statisztika adatai sorában.

A kivándorlás kérdése most az amerikai gazdasági és pénzügyi válság idejében különösen aktuális és így különösen érdemes a figyelemre.

A visszavándorlás ügyéről sokat beszéltek, írtak. A kormány intézkedései, melyek arra irányultak, hogy aki a visszatérők közül munkát akar, értesüljön az országban levő munkaalkalmakról, ráirányították a figyelmet a munkaközvetítés célszerű szervezésének kérdésére. Az Amerikából való visszaözönlés hatása alatt egész irodalom fejlődött ki ama kérdés körül, hogy hát üdvös-e a kivándorlás az Amerikába hajózó magyar ember számára.

Sok ellentétes véleménnyel szemben az Amerikából jövő tudósítások a tények erejével azt tanítják, hogy a szerencsés kivételektől eltekintve — és ilyen van itthon is — Amerikában az ott jelenleg uralkodó gazdasági viszonyok közt válságba kerül a kivándorló.

Kell-e erre teljesebb bizonyíték annál, mint hogy maguk az amerikaiak fordulnak most a kivándorlás ellen, mert a jövevények rontják az ez idő szerint amugy is kedvezőtlen munkaviszonyokat. A visszavándorlás különben még egyáltalában nem csökken. A most induló esztendő első tíz napjának a statisztikája azt árulja el, hogy az Amerikából Európába való visszavándorlás még nem csökken. A fedélzetközben a jelzett időben 15.167 visszavándorló hagyta el Amerikát; ezzel szemben a múlt évben ugyanebben az időben 6424 visszavándorlóról szól a statisztika. A II. oszt. kajütben is 664 emberrel több tért vissza, mint tavaly ugyancsak az év első tíz napjában. Az év első tíz napjában különben 2152 kivándorló érkezett a fedélközön Amerikába, míg a múlt év ugyanezen időszakában 4248 érkezett.

A nagy amerikai lapok hasábos cikkekben követelik a bevándorlási hivataltól, hogy tegye közzé a legszélesebb körben a munkabérek hanyatlására vonatkozó jelentéseket, mert a munkahiány miatt az Európából jövő munkásokra nincs szükség.

A New-Yorker Staats-Zeitung legutóbb érkezett számában is így ír:

„Vakmerőség ma arról beszélni, hogy

a bevándorló bőven kap munkát, mert az igazság az, hogy ma Amerikában nincs mindenkinek munkája. Az első feladat pedig az itteni munkások elhelyezése. Lehet, hogy a helyzet jobbra fordul, de amíg ez a jobb idő el nem érkezik, lelketlenség bárkit is az Amerikába jövetelre biztatni“.

Ez az amerikai mai viszonyok képe. Mindent kövessünk el, hogy a hazai munkaviszonyokat javítsuk és óvjunk minden kivándorolni szándékozót attól, hogy a jelenlegi válságos viszonyok mellett Amerikába menjen

— Az új temesi főispán. Temesvárról most már hiteles hírt adnak a temesi főispáni szék betöltéséről. A főispánságra az intéző körök először Jankó Agoston torontáli alispánt szerették volna megnyerni, de ő nem vállalta s így más után kellett nézni. Az új főispánt most végre meg is találták Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, volt zalamegyei főispán személyében, akinek kinevezése legközelebb már megjelenik. A főispáni szék betöltéséről Gyürky Viktor gróf, atemesmegyei Ferenczy-párt elnöke a következőkben értesítette a párt tagjait:

A Ferenczy-párt engem, mint a párt elnökét felküldött Budapestre, hogy a párt egy memorandumát, mely a főispáni állás betöltésével foglalkozik, adjam át Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek. A belügyminiszter a képviselőházban szívélyesen fogadott és kijelentette, hogy Hertelendy Ferenc főrendiházi tagot a napokban kifogja nevezetelni Temes megye főispánjává. Együttal ajánlotta a pártnak, hogy Hertelendy támogatassa. Ez után Steiner Ferenc képviselővel is közölte határozatát. Gyürky Viktor gróf, pártelnök.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Blaha Lujza.

Írta: Menexer Lipót.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Hálatelt örömmel és büszkeséggel ünnepel magyar hazánk. Az aranyos diva ötvenéves áldásos működését ünnepli, annak a szinmagyar művésznőnek, ki már nyolc éves gyermekkorától a színpadon tetszést, lángoló szeretetet, majdan csodálkozást aratott és rajongásig lelkesítette a magyar sziveket. Bámulattal, meghatottsággal telt rokonérzéssel, talán lelkesítve hallgatták azok is, kik nem a magyar nemzethez tartozók, vagy ehhez anyanyelvi és vallási különbségük miatt, szent kötelességük ellenére, ehhez való tartozandóságukat tagadják.

Bár köztudomású dolgok, mégis bevezetéssel főlemlitem, hogy a kit mi csak Blaha Lujza név alatt ismerünk, forrón szerettünk és tiszteltünk, a magyar Phylomela 1850-ben Rima-Szombaton született. Apja Reindl Sándor huszártiszt volt, ki a magyar szabadságharcot végigküzdötte és az üldöztetésből úgy menekült meg, hogy álnév alatt színészkedett. Leánya Kölesli Lujza néven kezdett színészkedni. Tizenöt éves korában Szabó József színházigazgató társaságánál működött, kit mi itten, mikor még Aradon volt társaságával, gyakran láttunk és élveztünk 1850—70 évekig. Blaha nevé volt katonai karmester neje lett serdülő leány korában. A magyar nyelvet nem bíró férj nagy rajongással és szeretettel oktatta bájos fiatal gyermekfeleségét a zenében és énekekben úgy, hogy ez már 16 éves korában mindefféle feltűnő és hódító lett, a mikor is Debrecenben volt szer-

ződtetve. Innen 1872-ben került a Nemzeti Színházhoz, ahol Tamásival együtt hódították meg a nagy közönséget a magyar daloknak, amelyeknek szépségéről addig igen széles magyar körökben is még csak sejtélemmel bírtak.

Rágyújtott az egész nemzet apraja-nagyja a szebbnél-szebb magyar nótákra és mindenkinek, ha szemtől-szembe ösmerte, látta, vagy nem látta, volt is, csak egy imádottja, „Blaha Lujza“ volt. Akik látták, akik hallották ezüstcsengésű dallamos hangját, hol mélabus, hol kifakadó aranyos jókedvű örömben áradó éneklését, hálatelt szívvel, boldog meglepedettségben áradó lélekkel rakták le hódolatukat, soha el nem muló szeretetük érzését a nagy magyar művésznő lábai elé, amelyekkel versenyezve tudott hódítani akkor, ha ezekkel táncra perdült.

E sorok írója volt oly szerencsés, hogy Blaha Lujzával rövid ideig csárdást táncolhatott. 1875. lehetett az, amikor a pozsonyi Toldy-kör, amelynek én akkor pénztárosa voltam, a már ott működő Bokody György színtársulatához vendégszerzésre nyerte meg az aranyos Blaha Lujzát. Egy előadás után, a kitüntetéssel elhalmozott művésznő tiszteletére vacsorás mulatság rendeztetett. Persze cigány is volt ott, meg széles jókedv is. Egy kis táncra is került a sor, — magam is nekibátorodtam és az akkor még vagy 25 éves bájos menyecskét, Soldos Sándornét táncra kértem. Kérésemnek arányosan bájos mosolylyal engedett. Boldog és büszke voltam, de nem sokáig tarthattam jobb karomat a művésznő karcu derekán, mert a forró vágó, hogy ne mondjam irigységtől telt többi férfi is megkivánt egy kis táncot, amelyet a mindig jókedvű és jószívű táncosné egyiktől sem tagadt meg.

Akkor már jóval öregebb Orosz László és Hoszlinszky János, nálamnál fiatalabb, de kényelmes Vutkovich Sándor barátaim helybenhagyólag és dicséretileg veregették meg vállamat merész es hálássá vált kezdeményezésemért, velem majdnem egy koru barátom, Beck Tóni meg lelkesen követte példáját.

Bocsánat e kitérésért, de ha e nemzet minden leánya, fia most ünnepli legszeretettebb, legnemzetibb művésznőjének 50 éves áldásos működését, akkor az, kit jó sorsa oly közel hozott az aranyos Blaha Lujzához, erről akár álszerénységből is, ha meg nem emlékeznek legenyhébben szólva is, felette gyenge dolgot követne el.

Most, hogy széles e hazának népe megmozdult, az aranyos Blaha Lujza színészkedési aranyjubiläumát megülni, nagy mulasztás volna, ha hazánk végein, ahol az ünnepeket szinte nem egyszer hangoztatta dallamos magyar énekét, hintette a magyar kultúra fejlődésének magvait, mi is különösen itt Nagybecskereken meg nem emlékeznénk az aranyos Blaha Lujzáról. Soha el nem muló hálánk, szeretetünk, nagyrabecstülésünkön fönt öröközőld koszorúval járuljunk az ünnepelel.

Ugy hírlik, hogy hazánk törvényhozói nehéz gondokkal terhelt munkásságukban azt tervezik, hogy Blaha Lujzát, még áldásos élete és működése befejezése előtt, anyagi gondtól ment sorsra akarják juttatni. A nemzet hálájának egy példászerű gondoskodása volna ez, amiért az Isten áldása jár ki azoknak is, kik ezt valóvá teszik, de mindenképp hosszú és meglegedett élettellel a mi aranyos magyar asszonyunknak, Blaha Lujzának.

Alapítottatott 1867.

Torontálvármegye legnagyobb kalapraktára.

— Állandó raktár 20.000—25.000.

Telefonszám 213.

LIPTAY DEZSŐ NAGYBECSKEREK

kalap- és uridivat-áruhaza

14-16.4

Vihareros lodenkalap a legjobb garantált formatartó.

Bórkabátokban nagy választék 60 koronától,

Plüschkalapok minden formában 7 koronától kezdve.

Antel!

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Február 1. Kulturstély.
Január 27. Városi közgyűlés.
Február 10. Közig. biz. ülés.
Február 29. Nyomdász jux-estély.

— Magyar név. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiakoru Fallenbüchl Vilmos m. kir. csendőrhadapród tisztihelyettes pancsovai lakos családi nevét „Forgács“-ra átváltoztathassa.

— Templomi zene. A római kath. plébánia-templomban a holnapi vasárnapi istentiszteleten gradualára Steyer István harsonán előadja Köhler Ernő harsona-szólóját, offertoriumra pedig Mercadante „Ava verum“ című trióját Boross Károlyné urnő, Hermann Gusztáv és Weninger József éneklék.

— Tanácsülés. Ma délelőtt 11 órakor a városi tanács dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen a rendszeres folyó ügyeket tárgyalták.

— Farkasdiák küldöttsége. Ma délelőtt nagyobb küldöttség járt Farkasd községből az alispán távollétében dr. Vinczehid Ernő m. főjegyzőnél s különböző panaszokat adott elő. Nevezetesen azt panaszolták a küldöttek, hogy sok olyan községi kiadás van, amiről a képviselő-testület nem tud. Ezeknek orvoslását kérte a küldöttség, amire a főjegyző kijelentette, hogy a panaszokat a legszigoribban meg fogják vizsgálni.

— Az alföldi gazdálkodás reformja. Az országos magyar gazdasági egyesület már régebben mozgalmat indított az Alföldön szabados s ma már kevésbé kifizető gazdálkodás reformjára. Az egyesület első sorban az adógyűjtés munkáját végezte el. Arra hivatott szakemberekkel megíratta egyes vidékek monográfiáját; legújabbban pedig elhatározta, hogy a már több ízben megvitatott kérdés alapján konkrét javaslatokat terjeszt az illetékes tényezők elé. Az egyesület már legközelebb napirendre tűzi az alföldi gazdálkodás reformjának a kérdését s szükséges javaslatok kidolgozására fölkerítte az egyes vidékek monográfiájának szerzőit.

— A szabad liceumból. A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület kebelében működő szabad liceum folyó évi január hó 26-án az állami polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermében előadást tart. Az előadás tárgya: A drót nélküli (Marconi) táviró. Irta és előadja Szeneas Adolf tanár. Az előadás főbb pontjai: A villamosság első jelenségei. — A villamos áram. — A villamos áram mágneses hatása. — A Mosse-féle táviró. — Hullámméret. — A villamos szikra. — A villamos hullámok. — Herz kísérletei. — Brauly erő. — A jeladó készülék (oscillátor). — A felfogó készülék (kohärer). — A drót nélküli távirás első kísérletei. — Marconi. Az előadás délután 5 órakor kezdődik. Belépődíj nincs.

— A zentai Tisza-híd. Zenta város képviselő-testülete a múlt évben tartott rendkívüli közgyűlésén kimondotta határozatban, hogy az épülő Tisza-hídat Kossuth-hidnak fogja elnevezni. A képviselő-testület e határozatáról fölterjesztésben értesítette Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi minisztert. A miniszter leiratban értesítette a közönséget, hogy a hídon levő emléktáblák fölírásának megállapításánál gondoskodni fog arról, hogy a táblákon a híd neve is föl legyen tüntetve. Egyben örömet fejezte ki, hogy a képviselő-testület hazánk történelmi nagy alakjai emlékeztetének megőrzése érdekében kimondotta, hogy az épülő Tisza-hídat Kossuth-hidnak nevezi el.

— Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, dr. K o r e c k György megyebizottsági tag, perjamosi tb. járárorvos ma Perjamoson meghalt. Az érdemes orvos halála széles körben élénk részvételt kelt. Halála hírére a vármegye székházára kitűzték a gyászlobogót.

— Az adóreform és az ipartestületek. Az országos iparegyesület az adóreform ügyében körlevelet intézett az ország ipartestületeihez és egyben csatolta Soltész Adolf dr. iparegyesületi titkárnak erre vonatkozó érdekes előadását. A körlevél arra kéri az ipartestületeket, hogy vitas-

sák meg alaposan az iparosok érdekeit mélyen sértő javaslatokat, foglaljanak állást a kérdésben, értesítsék erről az országos iparegyesületet és szálal csatlakozzanak az iparosérdekek védelmére megindult akcióhoz. Kéri továbbá az ipartestületeket, hogy tegyék figyelmessé a kerület országos képviselőjét az iparosérdekeket fenyegető sérelmekre és hívják föl, hogy szólaljanak föl e sérelmek ellen, ha a javaslatokat tárgyalni fogják a képviselőházban.

— Összeszorozta a gép. A temesmegyei Vadászerdő községben halálos baleset történt, amelynek áldozata Szekeres Ilés, 34 éves molnár. A Koronás-Kisfaludy-Darabanth féle malomban volt alkalmazva Szekeres, akit mint ügyes, szorgalmas munkást ismerték társai. A szerencsétlen ember tegnapelőtt egy óra tájban a gép körül forgolódva, egy óvatlan pillanatban a kerek alá került, amelyek összeszorozták testét. Egy formátlan, eltorzított hústömeget vonsoztak már csak ki a gyilkos kerek alól. Megindították a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskerek anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Taubner Ernő, izr. kereskedő és Kaffka Eleonora izr. — Gavoricz Szvetisláv, gk. bogár és Gardinovacsai Katalin gk. Születések: Jost Magdolna, rk. napszámosnő, leánya. — Tyrity György, gk. napszámos, fia. — Juhász Mária, rk. cseléd, fia. — Bodocsi Mátyas, rk. napszámos, leánya. — Schmidt Péter, rk. borbély, fia. — Avender Vince, rk. munkás, leánya. — Mallinger Katalin, rk. cseléd, fia. — Daininger Gyula, rk. kőműves, leánya. — Benedek Katalin, rk. cseléd, fia (egy halva született). — Hajduka Lajos, izr. szobafestő, leánya. — Leitner Katalin, rk. cseléd, fia.

Halálozások: Szávin György, rk. 21 hónapos, béihurut. — Özv. Kosztics Jánosné, gk. 67 éves, hörgőhurut. — Grün Sebő, gk. 41 éves, tüdőlob. — Erdélyán Györgyné, gk. 60 éves, hörgőhurut. — Tripsin Vera, gk. 84 éves vécslér, aggkor. — Weiserschan Paula, rk. 12 napos, élettengye. — Grossdaov Joahimné, gk. 64 éves, aggkor. — Loch Edéné, rk. 64 éves, aggyorvadás. — Özv. Kolofoa Károlyné, av. ref. 67 éves, kizárt lágyéksér. — Bogdán Róza, rk. 3 éves, vörheny. — Pollák Manó, izr. 14 napos, élettengye. — Bogdanov Bogdán, gk. 20 napos, görcsök. — Deutsch Hermann, izr. 66 éves kereskedő, hörgővérzés. — Kalapács Antal, rk. 69 éves, idült bélgyulladás. — Tyrity Istvánné, gk. 70 éves, aggkor. — Galati Ferenc, ag. ev. 18 hónapos, torokgyík. — Klein Róza, rk. 3 éves, égési sebek. — Belantity Lela, gk. 26 éves, májbj. — Czveity Sebőné, gk. 39 éves, bélrák. — Bugarszki Darinka, gk. 18 éves napszámosnő, gümbs agyhártyagyulladás. — Klein Erzsébet, rk. 5 éves, béihurut.

— A hetivásár tolvaja. Nagy országos vásárt el sem lehet képzelni anélkül, hogy egy pár ragados kezű ember tetten érve hurokra ne kerüljön. Azonban megesk az illyesmi a hetivásárok alkalmával is. Így tegnap délelőtt Stán Salamon többszörösen büntetett negytoráki vásári cigánytolvaj a nagy tolongásban egy ügyes ugrással ott termelt egy sátornál és egy még ügyesebb fogással 10 darab nadrágot, egy szerb bársonykabátot és egy egész darab vásznat előkelően magához ragadott. A tulajdonos csak később vette észre, hogy mi mindene hiányzik a rögtön szölt az arra haladó csendőrnök. Ennek aztán csakhamar meg is volt a kellő eredménye, mert egy rövid félóra múlva a cigánylegény a holmival ott bukkolt már a rendőrkapitányságon. Igen érdekes, hogy amikor vallatásra fogták, azt mondta, hogy ő nem lopta azokat a ruhadarabokat, hanem egy másik cigánytárs beledugta a kabátja alá.

— A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziészerré lett, mely számos családban már sok év óta mindég készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, c uznál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziészert jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerüzemben kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony“ védjegyre és a Richter cég-jegyzsre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Megbízható gyógyszerelés. Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfúvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle saidlitz-por“ használatával rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerüzemekben határozottan Moll-féle készítmény kerendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (6)

Irodalom.

* Zenei Magyarorszag. Az országiszerte ismert zeneműfolyóirat a Zenei Magyarorszag az újévi 340-ik füzetével XV. évfolyamát kezdi meg. A magyar zenekedvelő közönség osztatlan szeretetében megizmosodott egyetlen zeneműfolyóiratunk ezután is — mint programja kifejti — havonta kétszer megjelenő 14—14 oldal terjedelmű füzetében mindég első kézből hozza azon legjobb s legsikerültebb magyar és külföldi hírnevesebb zeneszerzők kompozícióit, melyek a magyar dal, népdal, opera, operette, műdal, vígda, tánc és szalonzene terén, énekre-zongorára s helylyel közszel hegedűre megjelennek. Munkatársai a legnevesebb magyar és külföldi zeneszerzők. Előfizetői teljesen nélkülözhetik a drága zeneműveket, mert minden számottevőbb zeneműújdonosság először a Zenei Magyarorszagban lát napvilágot. Nevezetesen újítása, hogy: ez évi I. felévi előfizetői a páratlan tartalmu „Husvétli Zenealbumot“, az egész éves előfizető: ezt és még hozzá a „Karácsonyi zenealbumot“ díjtalanul kapják. Az 1908. évi 350-ik füzet tartalma: I. Két új magyar dal: 1. „Ablakomra ráhajlik a szomorúfűz aga.“ 2. Istennem, mikor lesz énnem öforintos kedvem? II. Lányi Ernőtől egy pompás „Intermezzó“. III. Szent Gály Gy.—Reviczky Gy. „Hangulat“ című műdala. IV. Hoffheimer Jerome „In Marocco“ moór serenádja. Előfizetési ára a régi: Egész évre — 24 füzetre — 12 korona, félévre — 12 füzetre — 6 korona. Egyes füzetek ára 1 kor. Előfizetések a „Zenei Magyarorszag“ (Klőfő Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII., József-körút 24. intézendők, honnan megismerésre mutatóványszámot is küldenek. A magyar zene-termékeinknek külföldön is becsületet szerző érdemes vállalatot minden zenebarátunk figyelmébe ajánljuk.

Heti rovat.

— január 25.

Gustave le Bon, egy sugaras eszű francia író, a „Tömegek lélektana“ címmel nemrég fel-tűnést keltő munkát adott át a gondolkozó világ-nak. Vezető tétele ennek a többkötetes elgondol-lásnak az, hogy a tömeg és az intellektus egy-mást elkerülő fogalmak. Ha ötven okos ember tömeggé vegyül össze, ötven okos ember felületes, léha, ösztönöktől vezetett plebsat alkot. Ötven okos emberből álló tömeg és ötven buta ember összevegyülése között szellemi megnyilvánulásaik-ban alig van különbség. És ennek az érős indo-kolással megszállított praemisának nekieszt az író az ellenkező oldalról egy aktuális problé-mát: vajjon sikerre vezethet-e a kultura terjesz-tésére irányuló törekvés, ha expansiv terjedésében ebbe az agyvelő nélküli, ösztönöktől mozgatott, értéktelen tömegbe ütközik? Hogy lehessen a tömeget a műveltségnek meghódítani, amikor a tömegnek a számára már eleve be van zárva a koponyája?

A francia író válasza a huszadik század eme izzó kérdésére szomorú és meddő. Voltaire, szerinte, okosabb, mint a világ, mert Voltaire gondolkodik, a világ pedig nem. A kulturerberek karaványa tovább halad a sivatagban, de a siva-tagból nem lesz rózsakert. És ezzel a sötét válaszzal mintegy ernyőt borít az író a kultur-egyletek világító lámpáira.

Ahol erre az éles theóriára tettékel rá-cáfolnak, ott az idők szele a kultura diadal-lobogóját lengeti. Kicsiny várak bevévőse is nagy győzelem és apró csaták megnyerése után is joggal gyulhatnak fel büszke örömtűzek.

Ezeket a sorokat a törökbecsei kultureszt fényes sikere váltja ki belőlem, amelyről a lapok híradásai nyomán lelkes örömmel értesültem. A hétnek e napi híre a szenzáció szárnyait ölti fel és itt kering a figyelő ablakom előtt. Észre nem venni, nem lehet.

De hadd kapcsoljak be a fonografomba új lemezt, mert Sherlock Holmes-ról és detektiv-történetről sem szólhat ám a nóta minden héten! Kellő tisztelettel merengek el az én haladó szülő-városomon, ahová ime egy nagytitű és igen-igen szövevényes bűnügyi regény kuszált szálai — mint modern centrumba — visszanyulnak. De ne tréfáljunk. Szegény Molnár Istvánról menten ki-sütöttük, hogy ilyen meg olyan zseniális hamisító, holott legfeljebb mint rajzoló zseniális és szegény az első napokban már majdnem köpenicki kapi-tánynyá avasztált tulftűtött képzeletünkben. Pedig a kis építőmester ugyszólván üvegházat épített magának, titkos tervei kifözése végett és az üve-g-falakon át mindenki benézhetett az ő szerény

boszorkánykonyhájába, akinek csak utjába esett ez a kis üvegkő. A kis Molnár elment vagy öt céghez, megállt mint jólnevelt kuncaft a kereskedők előtt és a világ legtermészetesebb nyíltságával előadta, hogy ő aranyjáradékot akar utánozni (miért ne utánozzon ő aranyjáradékot?) és hogy a kereskedő bácsi szállítson neki e célra lehetőleg olcsón megfelelő árukat. Az egyik kereskedő bácsi azonban kissé szigorú ur volt és a kis építőmestert feljelentette, pontosan előadván, hogy Molnár István Nagybecskerekéről értékpapírt óhajt utánozni. Erre összehívték a budapesti Sherlock Holmes-ek és tudván azt, hogy Molnár István Nagybecskerekéről értékpapírt óhajt utánozni, kiderítették, hogy azt, aki értékpapírt óhajt utánozni, Molnár Istvánnak hívják és hogy Nagybecskerekéről való. Aztán utánozhatatlan ügyességgel nyakon csípték a kis építőmestert, aki ebben a pillanatban a magyar állam legveszedelmesebb ellenségévé nőtte ki magát — két napra, hogy két nappal utána ismét szerény kis építőmesterré törpüljön vissza. És ennek a történetnek a címe: „Fővárosi bűnrégény — Nagybecskereken”, vagy „Sherlock Holmes — a vidéken.”

A vidéken egyébként kedves egyhangúság uralkodik és az összes városi hintornák a régi, elnyűtt nótákat fujják. Esténként a korzón a mi kedves ifjaink ugyan úgy röpitik vidám kis megjegyzéseiket a sétáló hölgyek felé, mint a mult héten és nem alakult semmiféle új egylet sem, amely a vidéken a rangok és felekezetek közötti válaszfalakat ledönteni akarná. A város összes hercegnői és grófjai jól vannak, hála Istennek és a pórok eszöndes félelemmel néznek föl a kisváros hatalmasságaira. Hja, akinek koronája van, az nagyobb ur, mint akinek legfeljebb — bankója lehet, — ilyenképen magyarázta ezt nekem a héten kedves vidámsággal két szellemes asszonyka, akiknek nemes ékköve nem a koronájukból, hanem villogó, okos szemükből ragyog ki a világba.

Több borsóm ezuttal már nincs, különben talán többet is hánynék a falra. —odi.

Mulatság.

•. A jótékony nőegylet álarcos bálja. A nagybecskereki jótékony nőegylet február hó 15-én megtartandó álarcos báljára szóló páholyjegyek a mai naptól kezdve a Mangold féle könyvkereskedésben előjegyezhetők. A város ifjúságának minden rétegét felölelő rendező-bizottság f. hó 28-án este 8 órakor tartja meg bálrendezői értekezletét a kaszinóban. A páratlan fényesnek ígérkező álarcos bál iránt, de különösen a legnagyobb meglepetésszámba menő cotillon és atraktiók iránt oly nagy az érdeklődés városzerte, a minőre a legrégebb bálkorifeusok sem emlékeznek.

•. A felső kereskedelmi iskola hangversenye. Mint már említettük, a nagybecskereki felső kereskedelmi iskola idén, február hó 8-án rendezni tanácsal egybekötött hangversenyt, amelyhez az előkészületek nagyban folynak. Így a fényesnek ígérkező hangverseny műsorát már össze is állították, mely a következő: 1. Nemzeti lobogó. Éneklő a tanulójfúság. 2. A világi cimbalmos: Ábránd. Sipos Antaltól. Előadja zongorán: Gregor Milka k. a. 3. Kicai influenza. Szerenád. Éneklő a tanulójfúság. 4. Merengés. Szerző: Oszti Béla. Előadja: hegedűn Láng Károly, Knopf Sándor és Haidegger Andor, csellón Machalek Dezső. 5. Tíz év után. Vidám költemény. Irta: Borsodi Lajos. Előadja: Szilágyi Rézsika k. a. és Borsodi Lajos. 6. Ocskai brigadérosból. Kuruc nóták és szerenád. Előadja: hegedűn Láng Károly és Knopf Sándor, csellón Machalek Dezső és az intézet énekkara. 7. Tánccal reggelig.

•. Fedrások mulatsága. A nagybecskereki borbély- és fodrászok február 2-án a „Pest”-szálloda összes terméiben zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépőjegy: Személyjegy előre váltva 80 fillér, a pénztárnál 1 korona. Családjegy előre váltva 2 korona, a pénztárnál 2 kor. 40 fillér. Jegyek előre válthatók: Tell Mihály, Markovits Lyubomir, Nagyvinzki Szvetozár, Minczin Győka és Ikits Dusan fizleteiben. Kezdet este 8 órakor. A tiszta jövedelmet a helybeli szegény gyermekek felruházására fordítják. Felülfizetéseket köszönettel fogadják és hirlapilag nyugtáznak.

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angolokiban szenvedő gyermeküknek adják. A SCOTT-féle Emulsió feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket,

erősíti a csontokat

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegy — a halast — a hátsó — kérjük figyelembe venni.

és elősegíti fejlődésüket. Ily rendkívüli gyógyhatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkatrészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmúlhatatlan és nemcsak fiatal és öreg, hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emészti.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén már alaposan megcsokkent érdeklődés mellett tárgyalták az erdélyi birtokrendezés ügyét s alig volt husz képviselő jelen. Az ülés végét interpellációk töltötték be.

A mai ülésen Návay Lajos elnököt, aki a rendes elnöki előterjesztéseken kívül jelentést tett az óbudai választás eredményéről s bemutatta dr. Botzenhardt János megbízó levelét.

Mérey Lajos előadó betérjesztette a bíráló-bizottság jelentését Déry Zoltán államtitkár geryeszegi mandátuma dolgában, amelyet a bizottság rendben talált. Elnök jelenti egyben, hogy Déry Zoltán összeférhetlenségi bejelentést tett önmaga ellen.

Ezután harmadszori olvasásban megszavazták a két ujoncjavaslatot s az erre vonatkozó jegyzőkönyvet nyomban hitelesítették.

Ferenczy Géza betérjeszti az igazságügyi bizottság jelentését az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna, Középszolnok, Zarándmegyék és a volt Kövárvidék területén a birtokrendezésről, arányosításról és tagosításról szóló 1871: LV., 1880: XLV.- és 1892: XXV. t.-cikkék módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényjavaslatokról s ajánlja azokat elfogadásra.

Vértán Endre a törvényjavaslatokat nem tartja megfelelőnek, mert csak toldozást-foldozást jelentenek. Ezért nem is fogadja el.

Bene István elfogadja a javaslatokat, mert sok előnyük van. Ami hiányuk van, arra nézve kéri, hogy a kormány rendeletileg intézkedjék.

Vlady Aurél ellene beszél, míg Bozóky Árpád elfogadja.

Issekutz Győző szintén hiányosnak mondja a javaslatokat, de a hiányokon rendeletileg is lehet segíteni s a javaslatot azért elfogadja.

Nagy György hosszan beszél a javaslatokról. Fél három óráig fejtegeti a hiányokat, míg végre kijelenti, hogy általánosságban elfogadja a javaslatot s a részleteknél módosító indítványokat tesz. Az elnök a vitát most berekeszti s áttérnek az interpellációkra.

Három interpelláció van: Bozóky Árpádé a nagyszabonyi iskola dolgában, Becsey Károlyé a magyar iparnak mellőzéséről a hadseregben és Zachariás Jánosé a köztisztviselők szolgálati és fegyelmi szabályzata dolgában.

Az interpellációkat kiadják az illetékes minisztereknek.

Ezután az elnök indítványozza, hogy a delegációk üléseire való tekintettel a Ház január 30-ig ne tartson ülést.

A Ház így határoz s ezzel az ülés végét ért.

A delegációk.

Budapest, január 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A delegációk albizottságai hétfőn kezdik meg üléseiket Bécsben. Hétfőn január 27-én a külügyi albizottság, 28-án a tengerészeti, 29-én pedig a pénzügyi albizottság ülésezik. A magyar delegátusok hétfőn reggel utaznak Bécsbe.

Elhunyt államtitkár.

Budapest, január 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Géresi Balogh Vilmos földmívelésügyi államtitkár ma reggel 57 éves korában meghalt. Az elhunyt nemrégiben influenzában megbetegedett, amiből tüdőgyulladás lett, amely azután megölte. Balogh harminc évig volt a földmívelésügyi minisztérium szolgálatában s nemrégiben lett adminisztratív államtitkár.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Budapest, január 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint a szerb kereskedelmi szerződés dolgában már elvi nézeteltérések nincsenek s a legközelebb megkezdődő szerződési tárgyalások eredménye előreláthatólag a szerződés megkötése lesz.

A szabadkai mandátum.

Budapest, január 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Szabadkáról jelentik, az ottani első választókerületben Varga Károly képviselő halálával megüresedett mandátumra az ottani függetlenségi párt Vaál Gyula szabadkai ügyvédet jelöli.

Biztosítási tisztviselők mozgalma.

Budapest, január 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A külföldi biztosítási intézetek kartellit kötöttek, hogy nem vesznek át egymástól tisztviselőket. Ehhez a kartellhez most a budapesti intézetek nagy része is csatlakozott. A budapesti biztosítási tisztviselők ez ellen élénken tiltakoznak s elhatározták, hogy holnap délelőtt tiltakozó gyűlést tartanak s ha a budapesti intézetek nem állanak el elhatározásuktól, a szociáldemokrata párthoz csatlakoznak.

A helyzet Portugáliában.

Budapest, január 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Lisszabonból sürgönyzik, a kormány hivatalos jelentései szerint az országban a rend és a nyugalom már teljesen biztosítva van. Lisszabonban minden nemű forgalom rendesen folyik.

A marokkói zavarok.

Budapest, január 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint egy tengeri sürgöny jelenti, ott a benszülőttek meggyilkoltak egy francia katonatisztet. Az eset nagy izgalmat kelt.

Molnár István ügye.

Budapest, január 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Molnár István nagybecskereki építész ügyében adott az a bíróság, hogy szabadlábra helyezték, téves. Molnár Istvánnak nézve a vizsgálóbíró fenntartotta az előzetes letartóztatást. Ez ellen Molnár ügyvédje felekezéssel élt, amely fölött csak a napokban határoz a törvényszék vádtanácsa.

Öngyilkos százados.

Budapest, január 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kézdivásárhelyről jelentik, az ottani ev. ref. temetőben Silberberg Mór honvédszázados főbelölte magát és meghalt. Tettenek okát nem tudják.

Határidő-üzlet.

Budapest, január 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	25.30	—
Buza (októberre 1908.)	23.52	—
Rozs (áprilisra 1908.)	21.64	—
Rozs (októberre 1908.)	18.56	—
Zab (áprilisra 1908.)	16.52	—
Tengeri (májusra 1908.)	14.14	—

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-t. (Budapest), heti jelentése a tőzsdetorgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, január 23.

A budapesti tőzsde a lefolyt héten szilárd alaphangulat mellett aránylag csendes volt és csak egyes helyi értékek képezték nagyobb forgalom tárgyát. Az állandóan javult pénzügyi viszonyok kedvezően befolyásolják az értékpapírpiacon irányzatát és a közönség mind nagyobb mértékben kezdi a jókamatozósú papirokat vásárolni.

Ami a forgalom részleteit illeti, ugy kiemeljük a hazai bank részvények áremelkedését, melyet tőkefelemelési hírekkel hoznak kapcsolatba, továbbá az észak-magyarországi közszénbánya és a magyar vasúti forgalmi r.-t. részvények árfolyamát, mely utóbbi részvényeknél ama körülményről hozták kapcsolatba az irántuk mutatkozott keresletet, hogy a múlt esztendőre fizetendő osztalékot az előző évvel szemben 4 koronával magasabbra becsülik. Áremelkedést értek el továbbá a magyar kereskedelmi r.-t. részvények, melyek beavatott oldalról nagy tételekben vásároltattak, továbbá a fiumei rizshántológár részvényei, melyeknek áralakulását szintén kedvező osztalékbecslések befolyásolták.

A sorsjegypiacon a pesti hazai első takarékpénztár sorsjegyek értek el nagyobb áremelkedést, de magyar jelzáloghitelbanki konverzionális nyeresémdíjvények iránt is mutatkozott különösen vidékről folytonos érdeklődés, valamint általában a sorsjegypiac hangulata kedvezőbbnek mondható.

A pénzügyi viszonyok nálunk a lefolyt héten nem enyhültek lényegesen, de úgy az angol, valamint a francia jegybank is hivatalos kamatlábát éppen a mai napon leszállította.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	január 16.	jan. 23.
4% magyar koronajáradék	93.60	93.60
magyar kereskedelmi bank r.-t. részvény	586.—	525.—
első magyar biztosító társasági részvény	10.100.—	10.300.—
északmagyarországi közszénbánya részvény	345.—	260.—
magyar vasúti forgalmi részvény	364.—	372.—
fiumei rizshántológár részvény	2900.—	3000.—

Nyilttér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Serravallo

főle

CHINA-BOR vastartalommal

Hygienikus készítés Bécs 1906. Államdíj, díszoklevél és nagy aranyérem.

Erősítő szer: gyöngéledők, vérszegények és lábadozó betegek számára.

Etvágygerjesztő, idegerősítő, vorjavító ital.

Ise kellemes. Több mint 5000 orvos elismerés.

J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.

Megrendelhető minden gyógyszerárban. 1/2 literes palack K. 2.00, 1 literes palack K. 4.00

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK

egy jó családból való fiu azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadó-hivatalában.

52—x. 8

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1907. október hó 1-től.

Érkeznek:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 p.
 Császtelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó. 29

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánára reggel 3 óra 33 p.
 Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p. délután 5 óra 25 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.
 Császtelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
 Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
 Temesvárról—Módosig: minden kedden pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

486/1908, sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegyéhez tartozó Rudófs-gnád községben a segédjegyző-anyakönyvvezető-helyettesi állás megüresedvén, arra pályázatot nyitok és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy a jegyzői oklevéllel felszerelt kérvényüket f. évi február hó 10-ig alólirotthoz nyújtsák be.

Az állás javadalmazása évi 800 kor. készpénz fizetés és 100 kor. lakpénz, fátalány 64 kor. és 1/4 hold pótkert a községtől és az állami kiegészítés.

Nagybecskerek, 1908. évi január 21.

Lowieser Imre,
főszolgabíró,

121—3.1

**Teljesen elkülönített
butorozott**

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27—x.11

Üzlettulajdonosok figyelmébe.

Mérlegképes könyvelő,
 magyar, német levelező, elsőrendű irodai erő ajánlkozik **fél napi,** vagy esti foglalkozásra. Elfogad könyvek berendezését és mérlegezést, oktatást ad az egyszerű és kettős könyvvitelben, valamint magyar és német kereskedelmi levelezésben, mérsékelt díjazás mellett.
 Szíves megkeresések „Megbízható” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 30—x.8

Benzinmotor

≡ 12 lóerejű, ≡

OLCSÓN eladó.

Üzemben megtekinthető.

(120—3.1)

≡ Czim a kiadóhivatalban. ≡

Kiadó lakás.

= A Gimnázium-utca 16. sz. alatti TOLVETH-féle házban =

egy szép, nagy lakás

(5 szoba, a szükséges mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással)

≡ május 1-ére kiadó. ≡

Bővebb felvilágosítást ad

TOLVETH OSZKÁR.

(119—x.1)

Népbank.

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányukat, áru- és iparcikkeiket minél többet hirdessék.

A hirdetések 1908. évi június hó 1-je óta bélyegmentesek és szívesen olvassák, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvételnek a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.

Meghívó.

Az „Eleméri takaré-, előleg- és hitelszövetkezet“ t. c. tagjai ezennel tisztelettel meghívotnak az 1908. évi február hó 16-án d. u. 2 órakor a községi iskolaépület I. számú termében tartandó

III. rendes közgyűlésre.

Tárgyak:

1. Elnök ad hoc és két hitelesítő választása.
2. Az igazgatóság, a felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvények megadása.
3. Az igazgatóság indítványa az évi nyereség elosztásáról.
4. A napibiztosoknak napidijaik rendezése.
5. Igazgatóság választása.
6. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.
7. Indítványok.*)

Azok a részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen meg nem jelenhetnek, más személlyel részvénykönyvecskéikkel képviselhetik magukat.

*) Valamennyi indítvány 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál írásban benyújtandó.

Az 1908. évi január hó 19-én megtartott igazgatósági tanács üléséből.

Einladung.

Die p. t. Theilhaber der „Eleméerer Spar-, Vorschuss- und Kreditgenossenschaft“ werden hiemit höflich ersucht, zu der am 16. Februar 1908 Nachmittag 2 Uhr, im N.-Eleméerer Schulgebäude I. Klasse abzuhaltenen

III. ordentlichen Generalversammlung zu erscheinen.

Gegenstände:

1. Wahl eines Präses ad hoc und zweier Protokolls-Authentikatoren.
2. Bericht der Direktion, des Aufsichtsrathes und Ertheilung des Absolutiums.
3. Antrag der Direktion über die Vertheilung des Reingewinnes.
4. Bestimmung der Diäten der Tagescommissäre.
5. Wahl der Direktion.
6. Wahl eines Mitgliedes in den Aufsichtsrath.
7. Anträge *)

Jene Theilhaber, welche verhindert sind an der Generalversammlung persönlich theilzunehmen, können sich durch eine andere Person mit ihren Theilhaberbücheln vertreten lassen.

*) Anträge müssen bei der Direktion 8 Tage vor der Generalversammlung schriftlich eingereicht werden.

Aus der am 19. Jänner 1908 abgehaltenen Direktions-Sitzung.

Позив.

Овим се учтиво позивају п. н. деоничари „Елемирске задруге за штедњу, предујам и кредит“ да изволу дођи **16. фебруара 1908. г по р. к. у 2 часа по подне** у дворани I-ог разреда општинске школе на

III. РЕДОВНУ СКУПШТИНУ.

Предмети:

1. Избор председника ad hoc и два члана за оверовљење записника.
2. Извештај управног и надзорног одбора, и давање им разрешнице.
3. Предлог управе о подели чисте добити.
4. Опредељење плате дневним повереницима.
5. Бирање управе.
6. Бирање једног члана надзорног одбора.
7. Предлози.*)

Они деоничари, који су спречени, те не могу на редовну скупштину доћи, могу се, својим деоничким књигама, по другој особи заступити дати

*) Сви предлози имају се пре скупштине на 8 дана управи писмено поднети.

Из седнице управног одбора држане 19 јануара 1908. г. по р. к.

Az „Eleméri takaré-, előleg- és hitelszövetkezet“ zárszámadása az 1907. üzletévről.
Schluss-Bilanz der „Eleméerer Spar-, Vorschuss- und Kreditgenossenschaft“ pro 1907.
Закључни рачун „Елемирске задруге за штедњу, предујам и кредит“ за пословну 1908 годину.

Мерлег-сáмла. — Bilanz-Conto. — Рачун биланције.

1	Pénztári készlet — Cassa-Conto — <i>Готовина</i>	4206	39	1	Részvényfizetés — Theilhaberzahlung — <i>Уплата на уделе</i>	29761	20
2	Váltók — Wechsel — <i>Менице</i>	131187	—	2	Tartalékalap — Reservefond — <i>Резервни фонд</i>	1968	67
3	Előleg — Vorschuss — <i>Предујам</i>	3509	—	3	Betét — Einlage — <i>Улози</i>	103745	96
				4	Tiszta nyeresemény 1907. évre — Reingewinn pro 1907 — <i>Чиста добит за 1907 год.</i>	3426	56
		138902	39			138902	39

Неремény- és veszteség-számla. — Gewinn- und Verlust-Conto. — Рачун добитка и губитаа.

1	Betétkamatszámla — Einlegerzinsen — <i>Камате на улоге</i>	1183	61	1	Váltókamatszámla — Wechselzinsen — <i>Камате од меница</i>	9049	—
2	Betétkamatszámla — Einlagszinsen-Steuer — <i>Порез на каматне улоге</i>	118	37	2	Előlegkamatok — Vorschusszinsen — <i>Камате од предујмова</i>	156	06
3	Tőkesített kamatok — Kapitalisierte Einlagszinsen — <i>Углавничене камате на улоге</i>	2979	66	3	Betétkamatok Nagybecskerekéről — Einlagszinsen von Nagybecskerek — <i>Камате од улога из Вел. Бечкерек</i>	643	52
4	Tőkesített kamatszámla — Kapitalisierte Einlagszinsen-Steuer — <i>Пореза на камат. улоге</i>	297	97				
5	Visszleszámitolási váltókamat — Reescomptirte Wechselzinsen — <i>Реескомпт. меница камата</i>	66	94				
6	Adó-számla — Steuer-Conto — <i>Порез</i>	399	59				
7	Közköltség — Umlagen — <i>Општински порез</i>	166	89				
8	Betegápolási költség — Krankensteuer — <i>Порез на болнице</i>	15	43				
9	Útadó — Wegsteuer — <i>Порез на друмове</i>	17	62				
10	Iparkamari járulék — Handelskammerbeitrag — <i>Принос трговачкој комори</i>	6	20				
11	Fizetés — Gehalt — <i>Плата</i>	720	—				
12	Szolgasfizetés — Dienerlohn — <i>Плата служитеља</i>	100	—				
13	Lakbér — Miethzins — <i>Станарина</i>	130	—				
14	Tiszteletdíj — Remuneration — <i>Награда</i>	90	—				
15	Költség — Regie — <i>Трошкови</i>	129	74				
16	Tiszta nyeresemény az 1907. évről — Reingewinn pro 1907 — <i>Чист добит за 1907 год.</i>	3426	56				
		9848	58			9848	58

Az igazgatósági tanács indítványozza az 1907. évi nyeresémet a következőképpen fölosztani: 1078 K mint osztalékszámla; 2348 K 56 f mint tartalékalap előiratni. (111-11)
 Németeleméren, 1907. december hó 31-én.

Unterreiner Miklós s. k., könyvelő.

Heinermann József s. k., pénztárnok.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Dr. Farkas Gejza s. k., igazgató. Glaug Károly s. k., aligazgató.
 Focht Ádám s. k. Bernáth Péter s. k. Germann József s. k. Raskov Mladen s. k. Herold János s. k.
 Storch Sebestyén s. k. Jung Mihály s. k. Iszakov Uija s. k. Giljum Bálint s. k. Szeppanov Alexa s. k.

Jelen mérleget, valamint a nyeresény- és veszteségszámlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván és minden tekintetben helyesnek találtuk.

A F E L Ű G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G:

Herold József s. k. Fandl Antal s. k. Storch Máttyás s. k. Ruff Péter s. k.

Nagybecskereki takaré- és előleg- 1907. évi zár-

Vagyon.

	korona	fillér	korona	fillér
Pénztári készlet	21394	23		
Giró-számlai követelésünk az osztrák-magyar banknál	18392	—		
Követelésünk más pénzintézeteknél	29670	86		
Leszámított 3451 darab váltó	4431766	88		
Jelzálogkölcsonök	282418	85		
Törlesztéses jelzálogkölcsonök	310243	34		
Folyószámlai előlegek szabályszerű fedezettel	304631	65		
Előlegek értékpapírokra	13800	50		
Intézeti ház	132000	—		
Árverésen vett ingatlanok	K. 64900.—			
Le átvállalt jelzálogteher	22496.92	42403	08	
Saját értékpapírok függő kamataival*		420087	50	
Idegen értékpapírok		40000	—	6046808 89
				6046808 89

Tartozik.

1907. évi nyeresemény-

	korona	fillér	korona	fillér
Kétes leírások	9565	46		
Értékpapír árfolyamkülönbözet	6702	49		
Üzleti adó, egyéb adók és járuléai	13961	37		
Betéti kamatadó	10546	59		
Napibiztosok jelenléti jegyei	1800	—		
Hivatalnokok fizetései	19415	—		
Felügyelő-bizottság és ügyészi állandó tiszteletdíj	2200	—		
Kegydíj	1384	—		
Üzleti költség	5917	84		
Ösztöndíj-alapítvány kamat	400	—		
Átruházott törlesztéses kölcsönök kamatai	13848	66		
Fizetett és tőkésített betéti kamat	105465	86		
Fizetett visszleszámitolási kamat	106360	74		
Idegen tőkék után fizetett kamat	10870	91		
Nyugdíj-alap javadalmazás	K. 800.—			
Nyugdíj-alap 5% kamatja 1907. évre	3525.—	4325	—	
Helyiségbér		2000	—	
13% igazgatósági jutalék	K. 8360.—			
5% különleges tartalékalap javadalmazás	3215.39			
2% hivatalnoki nyugdíjalap javadalmazás	1286.15			
Folyó évi tiszta nyeresemény	51446.17			
Mult évi nyereseményáthozat	282.25	64589	96	379353 88
				379353 88

*K. 150000	Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 4% os záloglevelei a 94 kor. =	K. 141000.—
	függő kamatai	1000.—
.. 124000	Magyar takarékpénztárak közp. jelz. bankja 4% os záloglevelei a 99 kor. =	122760.—
	függő kamatai	1860.—
.. 70000	Magyar országos központi takarékpénztár 4% os záloglevelei a 98-50 kor. =	68950.—
	függő kamatai	1050.—
.. 10000	Pesti magyar keresk. bank 4% os záloglevelei a 99-50 kor. =	9950.—
	függő kamatai	187-50
.. 60000	Temesvári első takarékpénztár 4% os záloglevelei a 99 kor. =	59400.—
	függő kamatai	450.—
.. 2000	4% os galicai és lodomeriai földtehermentesítési kötvények a 94 kor. =	1880.—
	20 darab Pesti hazai első takarékpénztár egyesület nyereségekötvény a 100 kor. =	2000.—
	24 darab Magyar jelzáloghitelbank nyereségekötvény a 100 kor. =	2400.—
	2 darab 4% os Magyar jelzálogbank nyereségekötvény a 200 kor. =	400.—
	10 darab földbérleti és parcellázó bank részvény a 500 kor. =	5000.—
	9 darab Melencei takarékpénztár r.-t. részvény a 200 kor. =	1800.—
	Összesen	K. 420087-50

Kelt Nagybecskereken, 1907.

A „Nagybecskereki takaré- és előlegegylet mint részvény-

A z i g a z-

Franz s. k., vezérigazgató.

Haidegger s. k.

Megvizsgáltatt, az intézet fő- és

Nagybecskerek, 1908. évi

A f e l ü g y e l ő-

Annau Adám s. k.

Keresztes Aladár s. k.

Tekintetes Közgyűlés!

Kötelességünkhöz hiven az intézet ügykezelését a mult 1907. évben a kereskedelmi törvény és az intézeti alapszabályok tetében kifogástalannak mondható.

Az 1907. évi mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-számla minden tételét megvizsgáltuk, azt helyesnek és az intézeti az igazgatóságnak az 1907. évi nyeresemény felosztására vonatkozó indítványához.

Egyben kérjük, hogy az 1907. üzletévre az igazgatóságnak, valamint nekünk a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Nagybecskerek, 1908. évi január hó 15-én.

A f e l ü g y e l ő-

Annau Adám s. k., elnök.

Keresztes Aladár s. k.

egylet mint részvénytársaság.

mérleg-számla.

Teher.

		korona	fillér	korona	fillér
Részvénytőke		600000	—		
Tartalékalap		300000	—		
Különleges tartalékalap		54500	—		
Hivatalnoki nyugdíjalap		74825	—		
Ösztöndíj-alapítvány		8000	—		
Idegen értékpapir letét		40000	—		
Betétek és tőkésített kamatai		2470599	20		
Visszszámításban elhelyezett 1406 drb. váltó:					
1101 drb az osztrák-magyar banknál	733710.96				
305 drb más intézeteknél	1340759.92				
Átruházott törlesztéses kölcsönök		310243	34		
Átmeneti kamatok egyenlege		49580	51		
13% igazgatósági jutalék	8360.—				
5% különleges tartalékalap javadalmazás	3215.39				
2% hivatalnoki nyugdíjalap javadalmazás	1286.15				
Folyó évi tiszta nyeresemény	51446.17				
Mult évi nyereseményáthozat	282.25	64589	96	6046808	89
				6046808	89

és veszteség-számla.

Követel.

		korona	fillér	korona	fillér
Nyereseményáthozat a mult évről		282	25		
Váltók utáni kamatok		302564	28		
Jelzálogkölcsönök utáni kamatok		17069	73		
Előleg- és folyószámla-kölcsönök utáni kamatok		17801	32		
Intézeti ház utáni lakbérjövedelem		6426	17		
Ingatlanok utáni jövedelem		1719	21		
Értékpapírok utáni kamatok		15730	75		
Törlesztéses kölcsönök utáni kamatok		17760	17	379353	88
				379353	88

évi december hó 31-én

társaság" könyvvivőse: **Liszt János** s. k., főkönyvelő.

g a t ó s á g:

Kokits s. k.**Mangold** s. k.**Mocsányi** s. k.

mellékkönyveivel megegyezőnek találtatt.

január hó 15-dikén.

b i z o t t s á g:

Gyárfás s. k.**Konkoly Samu** s. k.

értelmében rendszeresen ellenőriztük és ennek alapján biztelellettel jelenthetjük, hogy az intézet kezelése a rend és pontosság tekintetében és mellékkönyvekkel, valamint az 1907. évi december 31-én felvett leltárral egybehangzónak találtuk, miért is hozzájárulunk

b i z o t t s á g:

Gyárfás s. k.**Konkoly Samu** s. k.

A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat” z á r s z á m a d á s a 1907. évre.

Vagyon.	Mérleg-számla 1907. évre.		Teher.	
Pénzkészlet — — — — —	9941	85	Részvénytőke — — — — —	200000
Girókövetelés az osztr.-magy. banknál — —	7369	12	Tartalékalap — — — — —	103000
Követelés más intézeteknél — — — — —	37171	19	Átmeneti kamatok — — — — —	19312
Leszámitolt váltók — — — — —	1877928	19	Betéti kamatadó-tartalék — — — — —	2589
Jelzáloghitel kölcsön — — — — —	148337	83	Fel nem vett osztalék — — — — —	732
Ingatlanok — — — — —	72706	61	Takarékbetétek — — — — —	1109900
Értékpapírok — — — — —	4957	93	Visszleszámitolt váltók — — — — —	660042
Ingóságok — — — — —	200	—	Hitelezők — — — — —	38819
			Felügyelő-bizottság tiszteletdíja — — — — —	900
			Nyereségáthozat 1906. évről — — — — —	114·67
			Tiszta nyereség — — — — —	23200·75
	2158612	72		23315
				42
				2158612
				72

Tartozlk.	Nyereség- és veszteség-számla 1907. évre.		Követel.	
Kétes követelések leírása — — — — —	4412	48	Befolyt kamat és jutalék — — — — —	166064 41
Ingóságok leírása — — — — —	200	—	levonva 1908. évre befolyt — — — — —	19312·45
Betéti kamat — — — — —	53119	42		146751
Betéti kamat-adó — — — — —	5311	97	Ingatlanok jövedelme — — — — —	5249—
Visszleszámitolási kamat — — — — —	35534	40	levonva adó és költségek — — — — —	1819·64
Üzleti adó — — — — —	7269	41		3429
Hivatalnokok fizetése — — — — —	13184	33	Részvényátírási díj — — — — —	41
Kegydíj — — — — —	1200	—	Nyereségáthozat 1906. évről — — — — —	114
Üzleti költség és házbér — — — — —	4089	56		67
Napibiztosok jelenléti jegyei — — — — —	1800	—		
Felügyelő-bizottság tiszteletdíja — — — — —	900	—		
Nyereségáthozat 1906. évről — — — — —	114·67	—		
Tiszta nyereség — — — — —	23200·75	42		
	150336	99		
				150336
				99

Nagybecskerek, 1907. évi december hó 31-én.

NAGYBECSKERÉKI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSULAT.

A könyvelőségért: **Tolveth Oszkár.**

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Partilla, vezérigazgató.

Annau.

Baaden.

Kokits.

Megvizsgáltuk, az intézet könyveivel összehasonlítottuk és minden tekintetben helyesnek találtuk.

Nagybecskerek, 1908. január hó 17-én.

A F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G:

Annau Ádám.

Konkoly Samu.

Strasser Jakob.

A felügyelő-bizottság jelentése a „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat”-nak XXI. rendes közgyűléséhez.

Igen tisztelt közgyűlés!

Alulírottak a kereskedelmi törvény 195. §-a és az intézet alapszabályainak 35. §-ában megállapított kötelességünkhöz hiven, az 1907. év folyamán, mint az év végével a „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat” ügykezelését és összes üzletágait, valamint annak időleges készpénzkészletét ellenőriztük, a pénztári és egyéb segédkönyveket és a főkönyvet tételről-tételre behatóan felülvizsgáltuk, a jegyzőkönyveket és okmányokat betekintettük s mindenkor mindent a legpéldásabb rendben és helyesnek találtuk.

Az év végével összeállított mérleget, a nyereség- és veszteség-számlát az ezeknek alapjául szolgáló könyvelési adatokkal összehasonlítottuk és konstatáljuk, hogy ezek minden tekintetben helyesek.

Kijelentjük, hogy a mérlegben, valamint a nyereség- és veszteség-számlában kitüntetett 23200·75 K. tiszta nyereség az 1907. év tényleges nyereségét képezi.

Teljesen csatlakozunk az igazgatóság ama indítványához, hogy ezen összegből 16000 K. mint 8%-os osztalék felosztassék, 2320 K. mint 10%-os jutalék az igazgatóság részére kiutalványoztassék, az alapszabály értelmében előírt 10%-os javadalmazás helyett 4000 K. a tartalék-alaphoz csatoltassék, 600 K. jótékony célú adományokra az igazgatóság rendelkezésére bocsájtassék és a fennmaradó 280·75 K., valamint az 1906. évi 114·67 koronányi nyereségáthozat, tehát összesen 395·42 K. az 1908. évre elővitessék.

Kérjük, hogy ugy az igazgatóságnak, valamint nekünk is az 1907. üzletévre a felmentvényt megadni sziveskedjenek és maradunk kiváló tisztelettel

Nagybecskerek, 1908. január hó 17-én

118—11

A F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G:

Annau Ádám.

Konkoly Samu.

Strasser Jakob.

XXII. z á r s z á m a d á s a a f r a n z f e l d i k ö z s é g i t a k a r é k p é n z t á r n a k a z 1907. é v r e .

VAGYON.

Mérleg-számla.

TEHER.

S z á m l a	K.	f.	S z á m l a	K.	f.
Pénztár — — — — —	28401	43	Tőke — — — — —	40000	—
Osztrák-magyar bank pancsovai fiókja — — —	496	42	Tartalékalap — — — — —	43031	08
Pesti hazai első takarékpénztár egyesület — — —	196	84	Különleges tartalékalap:		
810 drb váltó — — — — —	739040	—	1906. év végén volt — — — — —	10420	80
48 drb kötvény — — — — —	66214	—	1907. évben hozzájött — — — — —	675	79
Értékpapírok — — — — —	192	—	Betétek — — — — —	552762	94
Előlegek — — — — —	241	40	Pancsovai m. kir. adóhivatal — — — — —	1388	21
			Váltók a visszszámításban 224 drb — — — — —	154507	—
			Átmeneti kamatok 1908. évre — — — — —	7745	88
			Parkalap — — — — —	1046	49
			Iskola építési alap — — — — —	1367	83
			Falu világitási alap — — — — —	2045	—
			Kutépítési alap — — — — —	511	25
			Tiszta nyereség — — — — —	19279	82
	834782	09		834782	09

Veszteség- és nyereség-számla.

Adó — — — — —	2387	21	Átmeneti kamatok — — — — —	8118	99
Betét kamatok — — — — —	26779	85	Váltók utáni kamatok — — — — —	44422	30
Betét kamatadó — — — — —	2677	99	Kötvény kamatok — — — — —	4724	14
Visszszámítási kamatok — — — — —	5442	36	Kamatok más intézeteknél elhelyezett betétek és értékpapírok után — — — — —	144	80
Költségek — — — — —	843	—			
Tiszta nyereség — — — — —	19279	82			
	57410	23		57410	23

Kelt Franzfelden, 1907. évi december hó 31-én.

*Ruppenthal Ádám.**Stein Károly.**Stumpfhauser Károly.**Ádám Hild.**Rödler Jakab.*

Ezen zárszámadás, veszteség- és nyereség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítván, a pénztár megfelelően megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen a törvény szerint vezetve és úgy jelen zárómérleg, mint nyereség- és veszteség-számlával megegyezőnek találtattak.

Kelt Franzfelden, 1907. évi december hó 31-én.

A felügyelő-bizottság:*Johann Schwarz.**Friedrich Hild.**Röhm Ádám.**Baumann Johann.**Ádám Schuster.*

Ezen zárszámadás az 1908. évi január hó 16-án tartott rendkívüli községi képviselőtestületi gyűlésen felolvastatott s mint helyes, egész terjedelmében elfogadtatott.

Kelt Franzfelden, 1908. évi január hó 16-án.

Ruppenthal Ádám, jegyző.

(P. H.)

Rödler Jakab, bíró.

(113-1.1)

Nagybecskereki Népbank részvénytársulat.

A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat“ t. c. részvényesei az 1908. évi február hó 2-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

XXI. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

N a p i r e n d :

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
 2. Az 1907. évi mérleg előterjesztése.
 3. Az igazgatóság jelentése.
 4. A felügyelő-bizottság jelentése.
 5. A felmentvény megadása.
 6. A mérleg megállapítása s a tiszta nyereség feletti határozathozatal.
 7. Egy igazgatósági tag választása két évre.
 8. Egy felügyelő-bizottsági póttag választása egy évre.
 9. A választmány kiegészítő választása.
- Nagybecskerek, 1908. évi január hó 15-én.

Az igazgatóság.**Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségében megtekinthető.**

13. §. A közgyűlésen minden egyes részvényesnek, kinek részvénye legalább egy hónappal a közgyűlés összeülése előtt a részvénykönyvben az ő nevére átíratott, van szavazati joga. Minden egyes részvény feljogosítja annak birtokosát egy szavazatra, de 20 szavazatnál többet senki sem egyesíthet magában. Minden szavazatképes részvényes magát más szavazatképes részvényes által helyettesítheti, utóbbi azon a meghatalmazás alapján gyakoroltakkal együtt 20 szavazatnál többet le nem adhat. Nők meghatalmazottak által gyakorolják szavazati jogukat, a gyámság, vagy gondnokság alatt állók és jogi személyek törvényes, illetőleg szabályszerű képviselőik útján, ha ezen képviselők nem is részvényesek. Az ily képviselő sem gyakorolhat többet 20 szavazatnál.

14. §. Minden részvényes, aki szavazati jogával élni kíván, tartozik legalább 3 nappal a közgyűlés összeülése előtt a saját nevére szóló részvényeket a nem esedékes szelvényekkel együtt a bank pénztáránál letéteményezni. Erről neki elismervény adatik, amely részére a közgyűlésnél egyidejűleg igazolásul szolgál.

Magyar-Ittebei községi hitelszövetkezet.

M e g h i v ó

a magyar-ittebei községi hitelszövetkezetnek folyó évi február hó 2-án, délután 2 órakor tartandó

X. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

T á r g y:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. A tiszta nyereség mikénti felosztása.
3. 3 felügyelő-bizottsági tag választása.

4. Netáni indítványok.
Magyar-Itteben, 1908. január hó 24-én.

Az igazgatóság.

VAGYON.

Mérleg-számla.

TEHER.

		K.		f.				K.		f.	
1	Pénztár-számla	—	—	343	44	1	Üzletresz-számla	—	—	23632	77
2	Váltó-számla	—	—	191587	75	2	Takarék előleg-egyleti hitel-számla	—	—	111254	60
3	Kötvény-számla	—	—	21094	—	3	Betét-számla	—	—	67997	29
4	Leltár-számla	—	—	344	20	4	Tartalékalap-számla	—	—	11623	—
5	Adósok-számla	—	—	530	—	5	Átmeneti kamat	—	—	4003	70
6	Kamatok-számla	—	—	10052	44		Tiszta nyereség	—	—	5440	47
				223951	83					223951	83

VESZTESÉG.

Veszteség- és nyereség-számla.

NYERESÉG.

		K.		f.				K.		f.	
1	Kezelési költség-számla	—	—	1273	43	1	Mult évi nyereség	—	—	3565	91
2	Betéti kamat-számla	—	—	2722	61	2	Kamat	—	—	9281	47
3	Tőkekamatadó-számla	—	—	220	98						
4	Adó-számla	—	—	859	89						
5	Osztalék-számla	—	—	2330	—						
	Tiszta nyereség	—	—	5440	47						
				12847	38					12847	38

Magyar-Itteben, 1908. január hó 5-én.

Könyvelésért:

Buka Imre Jámbor Mihály

D. Bodó Máttyás Zima András Kleer János

Pettrin Gyóka

Dávid József

A könyvekkel egybeazonosítva s egyezőknek találtuk:

Magyar-Itteben, 1908. évi január hó 24-én.

122-1.1

Bodnár István,
felügy.-biz. tag.

Sz. Varga István,
felügy.-biz. tag.

Jámbor János,
felügy.-brz. tag.

A PANCISOVAI NÉPBANK 1907. ÉVI XXXIX. ZÁRSZÁMADÁSA.

VAGYON.

Mérleg-számla 1907. évi december 31-én.

TEHER.

	Korona-érték			Korona-érték	
	K.	f.		K.	f.
Készpénz	89005	81	Részvénytőke	—	1,500000
Követelés az osztr.-magy. bank giró-számláján	75000	80	Tartalékalapok	—	621145
Váltó-tárca	—	—	Betétek:	—	—
Előlegek	—	—	Könyvecskék ellen	3,984208	11
Jelzálog-kölcsönök	2,072926	88	Giró- (chek-) számlára	20778	53
Törlesztéses kölcsönök	746294	23	Visszleszámított váltók	—	—
Értékpapírok és a váltó-üzlet érték-papirjai	—	—	Engedményezett jelzálog-kölcsönök	1,317080	—
Érmekek	—	—	Engedményezett törlesztéses kölcsönök	697857	30
Központár felszereléssel	—	—	Különféle teher	—	—
Ingatlanok (lajosfalvi fiók)	—	—	Átmeneti tételek és kamatok	—	481
Intézeti ház	—	—	Tiszta nyereség az 1907. évben és a mult évi áthozat	—	113105
Leltár	—	—			177495
Arusztály és közraktári előlegek	—	—			35
Jelzálogilag biztosított és fedezett könyvkövetelések	—	—			—
Különféle vagyon	—	—			—
Átmeneti tételek és kamatok	—	—			—
		10,959377	57		10,959377
					57

Pancsován, 1907. évi december hó 31-én.

A Pancsovai Népbank igazgatósága:

pancsovai GRAFF JÁNOS PÁL s. k.

MAYER KÁROLY s. k.

GEORGIEVITS s. k.

A Pancsovai Népbank könyvelősége:

GOLUB s. k.

NÁDOR s. k.

LÖWINGER LAZÁR s. k.

BAUER FR. s. k.

BUCHTER s. k.

DR. WITTIGSCHLAGER REZSŐ s. k.

SCHERTER ANTAL s. k.

FRITSCH s. k.

Megvizsgáltatott és helyesnek találtatott.

Pancsován, 1908. évi január hó 13-án.

A felügyelő-bizottság:

(112-1.1)

SKERSIL JÁNOS s. k.,
elnök.

BAUER FERENC J. s. k.

BECK M. L. s. k.

LUNZ ALAJOS s. k.

MAYER FERENC s. k.

Meghívó.

Az „Első torontálszécsányi takarékpénztár, mint részvénytársaság” 1908. évi január hó 26-án d. u. 3 órakor az intézet helyiségében

XIX. rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. c. részvényesek ezennel meghívottnak.

NAPIREND:

1. A közgyűlési elnök, jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az 1907. évi mérleg, igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések előterjesztése és a felmentvény megadása.
3. Az 1907. évi tiszta nyereség feletti határozathozatal.
4. A jelenléti jegyek értékének megállapítása 1908. évre.
5. A felügyelő-bizottság és három póttag választása három évre.
6. Netáni indítványok.

Torontálszécsány, 1908. jan. hó 4-én.

(61-33)

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

22. §. A közgyűlést azon részvényesek alkotják, kik egy vagy több részvénynek olyan tulajdonosai, kik a közgyűlés előtt legalább 14 nappal a társaság részvénykönyvében bevezetve voltak és részvényeiket szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézetnél letéteményezték.

23. §. A közgyűlés előtt letéteményezett és a letévé nevére szóló részvények minden részvény tulajdonosát egy szavazatra jogosítják, de 10-nél több szavazatot senki sem egyesíthet magában.

Minden részvényes jogosítva van magát meghatalmazott részvényes által képviseltetni.

Nők szavazati jogukat meghatalmazott által gyakorolhatják, gyámság és gondnokság alatt állók, valamint jogszemélyek törvényes, illetve alapszabályszerű képviselőik által azon esetben is, ha ezek nem lennének részvényesek.

Armbruster József

fűszer-, festék- és csemege-kereskedő

== Nagybecskerek, (Főutca). ==

Cognac, kiváló finom szilvoriom, törköly, valódi szepesi borovicska, vanília, esászárkörte stb. likőrök.

Különös jó minőségű kávé.

Cukor, bonbonok, szalámi, szardiniák, sajtok mindig a legfrissebb állapotban.

Pontos kiszolgálás. Pontos kiszolgálás.
28b-13.2

Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint r.-társaság.

Meghívó.

A t. részvényeseket az 1908. évi február hó 1-én d. u. 3 órakor az intézet saját helyiségében tartandó

XXXIII-dik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívja

97-3.2

az igazgatóság.

Tárgysorozat.

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg előterjesztése, a felmentvény megadása.
3. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség feletti határozathozatal.
4. A választmány kiegészítő választása.

Kivonat az alapszabályokból.

A közgyűlés azon részvényesekből áll, kik vagyonuk szabad kezelésében törvényileg akadályozva nincsenek. Részvényesek, kik e minősítéssel bírnak és a közgyűlésen részt venni akarnak, tartoznak a közgyűlésre kitűzött napot megelőzőleg legalább három nappal részvényeiket a nem esedékes szelvényekkel az intézet pénztáránál a hivatalos órákban letenni.

E letett részvényekről elismervényt, illetve a közgyűlésen való részvételre jogosító igazolványt kapnak.

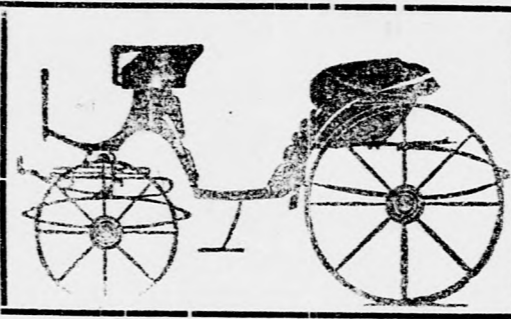
Szavazatra csak azon részvényesek jogosítanak, melyek egy hónappal a közgyűlés előtt az intézet könyveibe a letévére írvák.

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halottí s más egyebet) készíték a legújabb mód szerint, valamint javítok olcsón és gyorsan, szintugy jutányosan cserélek be ócskát újak fejében.

E szakmába vágó kovács-, bogár- és nyerges-munkát szintén elvállalok.

Amend Ferenc kocsigyártó Nagybecskerek, Aradáci-ut, a régi kórházzal szemben.

Versenyképesség!

Versenyképesség!

18-24.4

Meiszner Ede kocsikovács, okl. patkókovács Nagybecskerek, a régi kórház átellenében.

Elvállalok mindenféle hintó, halottaskocsi stb. újdonságok készítését, valamint javítását is a legelőnyösebb árak mellett.

Miután eddig nagyobb kocsigyárakban működtem, azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelek s kérem a nagyérdemű közönség támogatását.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altestbántalmak, gyomorégés és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles házi szernek ötvizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.— Hamisítások törvénytől fenyítettnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „A Moll” feliratú ónozáttal van zárva.

Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító, bedörzsölési szer, közhíj, csusz és meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

10-22.4

Főszéküldés

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek. A raktárban tessék határozatlan MOLL A. aláírással és védjeggyel ellátott késiményeket kérni.

Nagybecskereken kapható Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszer-tárában.

!!! Ne vegyen senki zongorát !!!

míg Bröder Ignác Nagybecskerek temesvári-utcai zongorarakartárát nem látta.

Ott nagy választékban kaphatók a legkitünőbb bécsi gyártmányú Bösendorfer, Ehrbar, Schweighoffer, Dörr, Wirth, Heitzmann, Lauberg stb.

zongorák, ugyszintén harmónium és phonolo.

Új zongorák 300 frtól kezdve, öreg zongorák 30 frtól feljebb.

Öreg zongorák becsületnek teljes értékük szerint. Hangolás és javítások zongoratechnikusom Guckel Ottó által jótállás mellett eszközöltetnek.

!!! Kérem a pontos címre figyelni !!!

Köleszongorák havonként 2 frtól feljebb.

A világ legjobb

cigaretta papirjai

mégis csak a

„Les Dernières Cartouches“

extra et vergé

„Mizpah“ vergé

„Ramses“ vergé

„Le Zouave“ vergé

a világhírű cigaretta papirgyár

Braunstein Frères, Paris.

Saját papirgyára CASSICOURTBAN Mantes mellett (Franciaország).

Alapítva 1878.

17-22.4

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

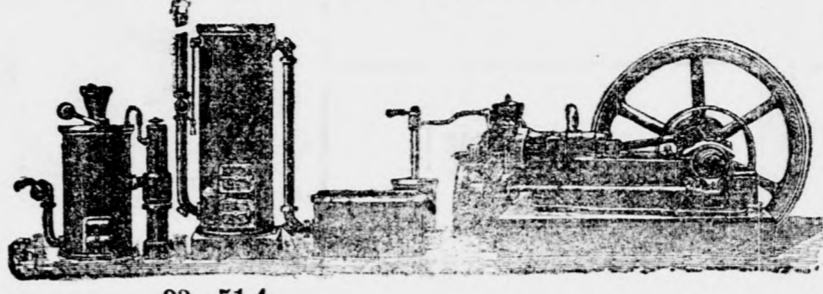
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. • • • BÉCS, XX., Drosdnerstrasse 8183/a.

Szivógázmotorok, benzinmotorok, benzinlokomobilok.

A jelen kor legolcsóbb üzeme. 2-3 fillér üzemeltetés óra-1 óránkint.

Az utóbbi időben többek között a következő gépeket szállítottuk:

- Takács Imre ur malmába, Pásztó . . . 60 HP.
- Fleischer Bertalan ur malmába, Less . . . 50 HP.
- Stenger Vilmos ur malmába, Nagy-
Topolovec . . . 50 HP.
- Déli vasút főműhelyébe, Bécs . . . 40 HP.
- Rossmann Samu ur malmába, Mócs . . . 40 HP.
- Gróf Teleky Artur ur malmába, Taus . . . 30 HP.
- Gróf Vass Béla ur malmába, Mezőzáh . . . 30 HP.
- Gróf Bély György ur malmába, Gyeke . . . 30 HP.

33-51.4

Az Alkotmány-utcában levő u. n.
Geiduschek-féle

ház

••• jutányosan eladó. •••

Közelebbi értesítésekkel

őzv. Guttman Jakabné és Fiai
cég szolgálat. 70-3.3

Kitűnő
zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is, régi zongorákat ujjakkal cserélek fel s elvállalok mindenemű javítást, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló,
a Wirth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője.
NAGYBECSKEREK,
Kinizsi-utca 6. sz. Izraelita templommal szemben. 13-12.4

153/1903. sz.

Csenta község előljárósága.

Hirdetmény.

Csenta község határában fekvő, egyesek által elszántott és uzurpált földeknek visszaperelhetéséhez szükséges **mérnöki munkálatok** (felmérés és tervrajzszerkesztés) biztosítására ezennel pályázatot hirdetek.

A versenytárgyalás Csenta község tanácstermében 1908. évi február hó 10-én d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Az uzurpált terület hozzávetőlegesen 110 hold és körülbelül 24 helyen fekvő 400 kisebb-nagyobb parcellából áll.

A törvényhatóságilag jóváhagyott előirányzat 1000 korona.

Bővebb felvilágosítást alólirott jegyző ad.

Csenta, 1908. évi január hó 22.

Grandjean Géza,
községi jegyző.

116-3.2

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK
KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Rámpás

Dr. Brájer Lajos szőlőjéből

Literje 36 krajcár.

Literje 36 krajcár.

kapható Zápolya-utca 1. a hazmesternél.

„Steckenpferd-“ 12-6.1

lillomtejszappan

készítője Bergmann & Co. Dresden u. Tetschen a/E.
Naponta érkező elismerő levelek azt bizonyítják, hogy ezen készítmény a legjobb gyógyszappan a szeplő ellen és általa nyerhető legeredményesebben tiszta, lágy és rózsás arcbőr. Kapható darabonként 80 fillérért minden gyógyszerárban, drogueriában, illatszert kereskedésben és fodrászüzletben.

Csak „SICULIA“ névvel ellátott üvegek valódiak. A legjobb gyógy- és asztali itatóvíz.

A Málnás **SICULIA** forrás-víz

A gyomor-égést azonnal megszünteti. Páratlan nyálkaoldó és étvágygerjesztő. (32-26.4)

Agége, torok, tüdő, gyomor, bél, vese, hólyag, hurutos bántalmánál fülülmalhatatlan

Magyarországi főraktár:
BRÁZAY KÁLMÁN
Budapest, József-körút 37.
Telefon 69-46.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueria és fűszerkereskedésben.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háriszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közsévényél, osznál és meghűléseknél, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Angol antracit, salon-kőszén,

coaks, faszén, kovács-kőszén, mindennemű elsőrendű tűzifa, deszkák, gerendák, tölgyfa, mindennemű bognárfa, szőlőkaró kapható:

Kurländer Imrénél Nagybecskereken.

irodai telefonszám 35. 28-18.6 Falelep telefonszám 89.
Falelepek: Korona-utca, Aradáci-utca és Kurländer-udvar.